1 Οκτωβρίου 2015

Ναυάγιο των Αντικυθήρων: νέα ευρήματα με νέες

Η φετινή περίοδος έρευνας του Ναυαγίου των Αντικυθήρων από την Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων (ΕΕΑ) με την υποστήριξη του Αμερικάνικου Ωκεανογραφικού Ινστιτούτου Woods Hole ξεκίνησε στις 26 Αυγούστου και ολοκληρώθηκε στις 16 Σεπτεμβρίου, δίνοντας για πρώτη φορά τη δυνατότητα να γίνει ανασκαφή στο συγκεκριμένο Ναυάγιο με την φυσική παρουσία Ελλήνων και ξένων καταδυόμενων αρχαιολόγων.

Στο παραπάνω χρονικό διάστημα πραγματοποιήθηκαν καταδύσεις για 12 ημέρες, με συνολικό χρόνο βυθού 40 περίπου ανθρωποωρών και ανελκύσθηκαν πάνω από 50 αντικείμενα. Η – για πρώτη φορά – συστηματική ανασκαφή (μετά από τις τρεις αποστολές του 1900, 1953, 1976) στο χώρο του μοναδικού, ιδιαίτερου και συμβολικού Ναυαγίου των Αντικυθήρων, όπου η υποβρύχια αρχαιολογία έκανε τα πρώτα της βήματα, αποτελεί επίπονη διαδικασία, η οποία είχε να αντιμετωπίσει το μεγάλο βάθος, τις κακές καιρικές συνθήκες και ένα χώρο, ο οποίος έχει αναμοχλευθεί πολλές φορές στο παρελθόν.

Εν τούτοις, η συστηματική ανασκαφική επιστημονική προσέγγιση διευρύνει σταδιακά τις γνώσεις μας για το ίδιο το Ναυάγιο και το φορτίο του και βοηθά στην κατανόηση του χώρου και του συμβάντος.

Η χρήση τεχνολογίας (κλειστά καταδυτικά κυκλώματα, τεχνικές καταδύσεις Trimix, υποβρύχιοι καταδυτικοί ελκυστήρες, υποβρύχιο τηλεχειριζόμενο όχημα, κ.λπ.) διευκόλυνε, κατά το δυνατόν, τις δύσκολες καταδυτικές συνθήκες και συνέβαλε στη μεγιστοποίηση της ασφάλειας και του χρόνου παραμονής στο βυθό. Η επαγγελματική στελέχωση της ερευνητικής ομάδας σε συνδυασμό με την ακριβή φωτογραφική, κινηματογραφική τεκμηρίωση όλων των αντικειμένων και των διαδικασιών και η τρισδιάστατη μοντελοποίηση των αντικείμενων επί τόπου και μετά την ανέλκυσή τους αποτελούν στοιχεία υπεραξίας στην ανασκαφή που πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά σε τέτοιο βάθος (50 – 55 μ.).

Στη διάρκεια της έρευνας διανοίχθηκε μία συστηματική ανασκαφική τομή, η οποία έφθασε σε βάθος μέχρι 0.7 μ. σε στρώμα πυκνής κεραμικής. Σε αυτήν εντοπίστηκαν, μεταξύ άλλων, μεταλλικά ελάσματα, μικρά ξύλινα θραύσματα από το κέλυφος του πλοίου, ένα χάλκινο τμήμα επίπλου (που ίσως είναι θρόνος), τμήμα οστέινου αυλού, πεσσός επιτραπέζιου παιχνιδιού από υαλόμαζα, καρφιά, σκωρίες χάλκινων και σιδερένιων αντικειμένων, θραύσματα γυάλινων και πήλινων αγγείων, κ.ά. Διενεργήθηκαν, επίσης, καθαρισμοί σε εννέα σημεία, με αφορμή την παρουσία ορατών στην επιφάνεια αντικειμένων ή για την διερεύνηση στόχων που προέκυψαν από την ανίχνευση μετάλλων.

Από τον ευρύτερο χώρο του Ναυαγίου εντοπίστηκαν, σημάνθηκαν, τεκμηριώθηκαν και ανελκύστηκαν ανάμεσα σε άλλα ένας ολόκληρος αμφορέας, ένας μεγάλος δακτύλιος απελευθέρωσης άγκυρας, ενδεικτικός για το μέγεθος της άγκυρας για την οποία προοριζόταν, δύο ένθετοι μολύβδινοι στύποι άγκυρας, η θέση των οποίων αποτελεί ένδειξη για την κατεύθυνση κατάληξης του σκάφους στο βυθό, μικρή λίθινη τετράπλευρη «βάση» με 12 οπές και αδιάγνωστη μάζα στο εσωτερικό της, μία μικρή λάγυνος, συσσωματώματα και σκωρίες σιδερένιων και μπρούτζινων καρφιών και άλλων αντικειμένων, φύλλα μολύβδου από την επιμολύβδωση του σκάφους κ.ά.

Η ανίχνευση μετάλλων προσδιόρισε την έκταση της διασποράς ανιχνεύσιμων μεταλλικών στόχων σε μία έκταση περίπου 40 Χ 50 μ., αν και δεν έχει ολοκληρωθεί πλήρως. Η έκταση αυτή φαίνεται να προσδιορίζει και τη συνολική πιθανή διασπορά το φορτίου του Ναυαγίου και αποτελεί ένδειξη για το πιθανό μέγεθός του.

Τα δεδομένα που συνελέχθηκαν, τα νέα ευρήματα και οι προγραμματιζόμενες αναλύσεις στα ανελκυσθέντα υλικά (ξύλο, μόλυβδο, κεραμική) αναμένεται να απαντήσουν σε ερωτήματα που αφορούν στο Ναυάγιο. Οι νέες τεχνολογικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις ανοίγουν νέα προοπτική στην ίδια την επιστήμη της

υποβρύχιας αρχαιολογίας. Ταυτόχρονα, αναδεικνύονται οι ιδιαίτερες δυνατότητες και η σημασία της υποβρύχιας αρχαιολογίας. Ενδεικτική είναι η επιτυχία της έκθεσης για το Ναυάγιο στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, η οποία ανοίγει εκ νέου τις πύλες της στη Βασιλεία της Ελβετίας.

Η έρευνα διεξάγεται υπό την διεύθυνση της Προϊσταμένης της Εφορείας Εναλίων Αρχαιοτήτων Α. Σίμωσι, με επιστημονικούς υπευθύνους στο πεδίο τους αρχαιολόγους Θ. Θεοδούλου και Δ. Κουρκουμέλη από πλευράς ΕΕΑ και B. Foley από πλευράς Woods Hole. Την έρευνα υποστηρίζουν ενεργά η ελβετική ωρολογοποιία Hublot, ο Όμιλος ΟΤΕ, το αμερικάνικο Ίδρυμα Swordspoint Foundation, το Ίδρυμα Αικατερίνης Λασκαρίδη, η Costa Navarino, ο δήμος Κυθήρων και με την ποικιλότροπη συνδρομή τους η κοινότητα και οι κάτοικοι των Αντικυθήρων.
Πηγή: econews.gr